

ประวัติภาพยนตร์

ในปี ค.ศ. 1780 EDWARD JAME MUGGERIDGE ชาวอเมริกันเป็นผู้ประดิษฐ์ภาพยนตร์ ได้เป็นคนแรก โดยถ่ายภาพทีละภาพแล้วนำภาพนิ่งเหล่านั้นมาต่อกัน ภาพชุดแรกที่น่ามาต่อเนื่งกันเป็นลักษณะภาพยนตร์นั้นคือ ภาพชุดแข่งม้าที่เรียกว่า ZOO PRAXISCOPE

ในปี ค.ศ. 1789 DR.E.J. MAREY ชาวฝรั่งเศสได้ประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพยนตร์โดยใช้ฟิล์มได้สำเร็จ

ในปี ค.ศ. 1855 ALEXANDER PARKERS ชาวอังกฤษได้ผลิตฟิล์มที่มีลักษณะคล้ายเซลลูลอยด์ออกจำหน่าย

ในปี ค.ศ. 1869 ตระกูล HYATTS ชาวอเมริกันได้ผลิตฟิล์มที่ทำจากเซลลูลอยด์ออกจำหน่าย และบริษัทอีสท์แมนโคดัก (EASTMAN KODAK) ได้ผลิตฟิล์มเซลลูลอยด์แบบ ACETATE ซึ่งเป็นฟิล์มที่ไม่ติดไฟง่ายออกจำหน่ายด้วย

ในปี ค.ศ. 1902 THOMAS ALVA EDISON ได้ประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพยนตร์ชื่อ KINETOGRAPH และเครื่องฉายที่เรียกว่า KINETOSCOPE ได้อย่างสมบูรณ์ ประวัติภาพยนตร์มาตรฐาน

ภาพยนตร์ขนาด 35 มม. เป็นภาพยนตร์มาตรฐานที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปตั้งแต่แรก แต่เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น ทำให้วัสดุสำหรับผลิตฟิล์มหายาก จึงมีผู้คิดทำฟิล์มภาพยนตร์ขนาด 16 มม. ขึ้นมาใช้จนกระทั่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในระยะนั้น ผู้คิดทำคือ ซีซิด บี เคอมิด ตั้งแต่บัดนั้นมาภาพยนตร์ขนาด 16 มม. จึงเป็นภาพยนตร์มาตรฐานคู่กันมากับภาพยนตร์ขนาด 35. มม.

ภาพยนตร์ชนิด CINEMASCOPE

ศาสตราจารย์ ฮังรี เกรเตียง (HENRY CHRÉTIEN) ได้ประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพยนตร์และเลนส์ฉายภาพยนตร์ชนิด CINEMASCOPE กล้องชนิดนี้จะใช้ ANAMORPHIC LENS ซึ่งเป็นเลนส์ที่มีคุณลักษณะพิเศษแตกต่างจากเลนส์ชนิดอื่น ๆ คือ ภาพยนตร์ที่ถ่ายทำออกมานั้นภาพแต่ละภาพจะขยายกันกว้างออกไป ดังนั้น เมื่อจะนำ

มาฉายก็ต้องใช้เครื่องฉายที่ใช้ ANAMORPHIC LENS เช่นเดียวกัน แล้วจะได้ภาพบนจอเป็นภาพที่มีด้านกว้างๆ เป็น 2 เท่าของด้านสูง ถ้าหากนำภาพยนตร์ที่ถ่ายทำด้วยเลนส์ชนิดนี้ไปฉายกับเครื่องฉายที่ใช้เลนส์ธรรมดาจะได้ภาพบนจอมีลักษณะผอมสูง

ภาพยนตร์ชนิดนี้อาจถ่ายเป็นฟิล์มขนาด 55 มม. 65 มม. หรือ 70 มม.

ก็ได้ซึ่งอาจมีทั้งระบบ ทอคค์ เอโอ และระบบ เทคนิค라마 70 มม.

ประวัติภาพยนตร์เพื่อการศึกษา

ในปี ค.ศ. 1897 OSKAR MESTER ได้ผลิตภาพยนตร์เพื่อการศึกษาขึ้นเป็นเรื่องแรกให้กับกองทัพเรือเยอรมัน

ในปี ค.ศ. 1900 F. PERCY ได้พยายามผลิตภาพยนตร์เพื่อการศึกษาให้กับประเทศอังกฤษ

ในปี ค.ศ. 1908 กรมเกษตรของสหรัฐได้ผลิตภาพยนตร์เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับประวัติการบินของพี่น้องตระกูลไรท์

ในปี ค.ศ. 1910 ได้มีการผลิตภาพยนตร์เพื่อการศึกษาอย่างกว้างขวาง ในประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. 1917 กองทัพบกสหรัฐได้ผลิตภาพยนตร์เพื่อการศึกษาขึ้นเป็นจำนวนมาก และได้มีการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการใช้ภาพยนตร์เพื่อการศึกษา ซึ่งมีภาพยนตร์อยู่เรื่องหนึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในกองทัพบกสหรัฐ คือภาพยนตร์เกี่ยวกับ (VENEREAL DISEASE CONTROL)

ในปี ค.ศ. 1919 หนังสือพิมพ์ของมหาวิทยาลัยเยล (YALE UNIVERSITY PRESS) ได้ผลิตภาพยนตร์ขึ้นชื่อ THE CHRONICLES OF AMERICA PHOTOPlays ซึ่งเป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา และภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ถูกนำไปฉายในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1934 ประเทศเยอรมัน อิตาลี อังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐได้มีการประชุมกันเกี่ยวกับภาพยนตร์สากลที่กรุง ROME ในที่ประชุมได้ตกลงเป็นที่ยอมรับกันว่า "ภาพยนตร์และอุปกรณ์ภาพยนต์ 16 มม. ให้ใช้เป็นภาพยนตร์การศึกษา มาตรฐานสากล"

ประวัติของภาพยนตร์ไทย

ในปี พ.ศ. 2450 ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้เสด็จประพาสทวีปยุโรป พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรรพาศาสตรคฤภิกิจตามเสด็จด้วย และเมื่อตามเสด็จกลับได้ทรงนำเอากล้องถ่ายภาพยนตร์มาด้วย เพื่อทรงใช้เป็นส่วนพระองค์ ในวังถนนตะนาว แต่ยังไม่มีการถ่ายทำภาพยนตร์ในเมืองไทย แต่มีภาพยนตร์มาฉายในเมืองไทยแล้ว เรียกกันว่าหนัง เพราะใช้ฉายบนจอ เช่นเดียวกับหนังตะลุง และหนังใหญ่ของไทย คำว่าหนังจึงติดปากคนไทยมาจนทุกวันนี้

หนังที่เข้ามาฉายในเมืองไทยสมัยแรกๆ เราเรียกว่า หนังญี่ปุ่น เพราะคนญี่ปุ่นนำมาฉายก่อน คำว่า ภาพยนตร์ยังไม่มี คำนี้เพิ่งมาเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 เราจึงเรียกว่าหนังมาตลอด

ประมาณปี 2445 หนังญี่ปุ่นมาฉายในเมืองไทย โดยตั้งกระโจมฉายที่เวียงสะพานเหล็ก ซึ่งต่อมาได้สร้างเป็นโรงขึ้น เป็นโรงฝา และหลังคามุงสังกะสี มีห้องฉายห้องหนึ่ง มีจอผ้าสีขาว พื้นโรงเป็นดิน ติงม้ายาวเป็นแถวๆ หนังที่ฉายเป็นเรื่องสั้นๆ เป็นหนังม้วนๆ ละชุด คินหนึ่งฉาย 12 ชุด เป็นหนังเงียบ ใช้แสดงด้วยกริยา ท่าทางกลบข้างสงครามบ้าง คนดูชอบดูกันเป็นอันมาก ต่อมาโรงหนังนี้ก็รื้อแล้วสร้างขึ้นเป็นโรงหนังใหญ่ชื่อโรงหนังนาครเกษม ทำให้เวียงสะพานเหล็กเปลี่ยนชื่อเป็นเวียงนาครเกษม

มีโรงหนังเกิดขึ้นใกล้กับโรงหนังญี่ปุ่นก็มีโรงหนึ่งคือ โรงหนังบ่ระกา ซึ่งอยู่ในเวียงเดียวกันแล้ว มีโรงหนังบนถนนเจริญกรุงเรียกว่า โรงหนังพระองค์เจ้าปรีดา (คือโรงหนังแคปปิตอล) และโรงหนังพัฒนาการ ซึ่งโรงหนังสองโรงนี้ เป็นโรงหนังชั้นหนึ่งที่ทันสมัยที่สุดในสมัยนั้น ติดๆ กับโรงหนังพัฒนาการเป็นโรงหนังสิงคโปร์ (โรงภาพยนตร์เฉลิมบุรี) หนังที่มาฉายในระยษนั้นชื่อมากคือหนังตลก มีหนังที่มีชื่อเช่น หนังชุด นายแม็กซ์ ดินเคอร์ คนจนในกรุงปารีสซีโกมาร์ ซีเรียล (ยาว 3 ม้วนต่อกัน) ไกรผิด ทาวัว ลิเปอร์ ตี เอเลน ทาราที่มีชื่อในตอนนั้นคือ เกรซคิวมาร์ต ฟรานซิลฟอร์ด มารีเวลแคมป์ แจ็ค ซอลท์ เฟลโดท เอกตี โปโล แจ็ก มุลซอด ในการฉายหนังสมัยนั้นจะมีแถววงบรรเลงหน้าโรงคือ โหมโรงแล้วก็ไปบรรเลงต่อในระหว่างฉายด้วย

ปี พ.ศ. 2464 ได้มีคณะสตูดิโอสุวัก ได้มีการเริ่มฉายภาพยนตร์ขึ้นโดยตั้งนามคณะของตนว่า ศรีกรุง มีนายมานิต วสุวัต หลวงกลการเจนจิต (เกา วสุวัต) นายกระเศียร วสุวัตและ นายกระแส วสุวัต เป็นผู้ร่วมคณะ โดยไปขอรับซื้อกล้องจากวังของเสด็จในกรมหลวงสรรพศาสตร์ (ซึ่งสิ้นพระชนม์แล้ว) แต่ขาดอุปกรณ์ไปบางอย่างทางสตูดิโอสุวักจึงประดิษฐ์เหล่านั้นขึ้นจนกล้องนั้นใช้ได้ และได้ฟิล์มจากพระศรัทธาพงษ์ (ต๋วย) เจ้าของโรงหนังบีระกา เพราะขณะนั้นฟิล์มไม่จำหน่ายในเมืองไทยเราเลย

หนังหรือภาพยนตร์เรื่องแรกนี้ คณะศรีกรุงถ่ายทำเรื่องแรก ถ่ายจากการนำภาพนิ่งมาต่อกันคือเรื่อง "น้ำท่วมเมืองซังเถา" เป็นการทดลอง และเริ่มถ่ายเป็นงานเป็นการเรื่องแรกคือ ภาพยนตร์การ์ตูนช่างในงานยุทธภพของทหารในปี พ.ศ. 2464 และในปีเดียวกันนี้ได้ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องไทรโยค ที่จังหวัดกาญจนบุรี ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ไปทำชื่อเสียงให้ศรีกรุงเป็นอันมาก

ในปี 2467 นายเฮนรี แมคเรย์ แห่งบริษัทยูนิเวอร์แซล ได้เข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์เป็นเรื่องราวสาวสุวรรณ โดยมีนางสาวเสงี่ยม นาวิเสถียร กับหลวงภรตกรรมโกศล เป็นตัวเอก โดยมีคณะศรีกรุงเป็นผู้ร่วมมือช่วยเหลือ

ต่อจากนั้นคณะศรีกรุงได้ถ่ายภาพยนตร์ขึ้นอีกหลายเรื่อง ใช้ตราพระปรารักษ์ตัวอุณา เป็นตราเครื่องหมาย มีเรื่อง โชคสองชั้น ไครคือไครได้ ไครเป็นบ้า ซึ่งเป็นที่นิยมของประชาชนเป็นอันมาก ซึ่งเป็นภาพยนตร์เงียบ จำเป็นต้องมีแถววงบรรเลงก่อนฉายเป็นการเรียกร้องกนคุและแถววงไปบรรเลงในระหว่างฉายให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง เช่น ขึ้นเต็นท์ ก็ใช้แถววงรั้ว จังหวะเร่ ถ้าเป็นบทรักก็ใช้เพลงหวาน ถ้าเป็นบทเศร้าก็ใช้เพลงโศก เป็นต้น ภาพยนตร์เสียงในประเทศไทย

ภาพยนตร์เสียงหรือหนังเสียงหรือภาพยนตร์พูดมีเสียงในฟิล์ม (SOUND ON FILM) เริ่มโดยคณะศรีกรุง โดยใช้นามกิจกรรมใหม่นี้ว่าภาพยนตร์เสียงศรีกรุง

เดิมที่เดียวภาพยนตร์เงียบได้พยายามนำแผ่นเสียงมาใช้ประกอบ แต่ก็ทำให้เป็นปัญหายุ่งยากเป็นอันมาก เพราะไหนจะต้องฉายหนัง ไหนจะต้องเล่นเครื่องเล่นแผ่นเสียง ในการให้เสียงก็ทำได้ไม่คึกคักตรงบ้าง ไม่ตรงบ้าง ต้องคอยปรับเสียงให้เท่ากัน ต่อมาในอเมริกาได้คิดทำเสียงขึ้นในฟิล์ม คณะศรีกรุงได้พยายามศึกษาเรื่องนี้จากข่าวและแมกกาซีน

ตลอดจนฝรั่งที่มาทำหนังในเมืองไทย ได้ความรู้จักแปลงคติกันประชันรู้แก้ไขทดลองอยู่หลายครั้ง จนเป็นผลสำเร็จ

ครานั้นพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จนิวัติจากประเทศสหรัฐ คณะศรีกรุงได้ถ่ายภาพยนตร์เสียงในฟิล์มในการเสด็จนิวัติครั้งนั้นด้วยฟิล์มขนาด 35 มม.

ในปีเดียวกันนั้นภาพยนตร์เสียงศรีกรุงได้สร้างภาพยนตร์เสียงในฟิล์มขนาด 35 มม. เป็นเรื่องขึ้นเป็นครั้งแรก คือเรื่อง “หลงทาง” (GOING ASTRAY) มีการสร้าง STUDIO ขึ้นในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์เพลง เพราะภาพยนตร์ฝรั่งสมัยนั้นก็สร้างมาเป็นหนังเพลง เรื่อง KING OF JAZZ และ BLAZE OF GLORY เป็นต้น สำหรับการสร้างเรื่องหลงทางมี นาย มานิต วสุวัต เป็นผู้อำนวยความสะดวกสร้าง (PRODUCER) หลวงกลการเจนจิต (เกา วสุวัต) เป็นช่างภาพ (CAMERAMAN) นายกระเศียร วสุวัตเป็นผู้บันทึกเสียง (SOUND MAN) นายกระแส วสุวัต เป็นผู้จัดการทั่วไป (GENERAL MANAGER) ชุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) เป็นผู้ประพันธ์บทและกำกับการแสดง (DIRECTOR) ชุนสนิทบรรเลงการ เป็นผู้ให้เพลง (MUSICAL DIRECTOR) มีนายแม่เน ชลาณุเกราะห์ และ ศรี ท้วเอก และจากความไม่เหมาะสมของโรงถ่ายสพานขาว ทำให้มีการสร้าง โรงถ่ายภาพยนตร์เสียงศรีกรุงขึ้น ณ ท้องทุ่งบางกะปิ (ใกล้ ๆ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในปัจจุบัน)

เรื่องหลงทางนี้ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำไปฉาย เพื่อทอดพระเนตรในพระราชวังดุสิตในปลายเดือนมีนาคม 2474 นั้นเอง

ต่อมาได้มีการถ่ายทำภาพยนตร์เสียง เช่น ถ่ายภาพยนตร์ข่าวในพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ ในวันที่ 10 ธันวาคม 2475 ปู่โสมเผ่าทรัพย์ เมื่อปี 2476 เลือดทหารไทย (ของรัฐบาล) 2477 (ฉายเมื่อต้นปี 2478) พญาน้อยชมตลาด เป็นต้น

คำว่า “คารา” ก็เกิดขึ้นในสมัยนั้น คาราเป็นผู้ ที่ผู้คนนิยมติดตามของหนุ่มสาวเด็ก คนแก่ต่างก็มานิยมติดกันกรอที่เดียว คาราที่มีชื่อเสียงก็มี เช่น เสน่ห์ นิลพันธ์ กับปดอบผลาชีวะ และมณี บุญจันทร์ กับองุ่น เกรือพันธ์ เป็นตัวเอกในเรื่อง ปู่โสมเผ่าทรัพย์ พันตรีมด. ขาบ กุญชร และมี จารุ วรรณสุต แสดงเป็นตัวเอกเรื่องเลือดทหารไทย หลวงภททกรรมโกศล และ มานี สุมณัญ เป็นตัวเอกในเรื่อง พระยาน้อยชมตลาด

ต่อมาภาพยนตร์เสียงศรีกรุงได้สร้างภาพยนตร์อีกหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้สร้างคาราที่มีชื่อเสียงขึ้นมากมายที่มีชื่อเสียงมากและได้นักแต่งเพลงและดนตรีมาแทนร้อยโท มา นิต ซึ่ง ถึงแก่กรรม คือ นาด ฉาวรบุตร นักแสดงและนักร้องที่มีชื่อเสียงในการแสดงหนังขณะ นั้นก็คือ จำรัส สุวคนธ์ เกษม มลินทจินดา เขิญ คิวเสน ประมวล รัศมีทัต และมีชื่อเสียงมากที่สุดคนคิดมากที่สุด เพราะเป็นทั้งคาราและนักร้องฝ่ายชาย คือ จำรัส สุวคนธ์ ส่วนฝ่ายหญิงคือ มานี สุมนันท์ นับว่า ภาพยนตร์เสียงศรีกรุง เป็นซอลลิวูดเมืองไทยแห่งแรกที่เดียว และนอกจากนั้นศรีกรุงยังผลิตแผ่นเสียงออกจำหน่ายอีกด้วยชื่อว่า แผ่นเสียงศรีกรุง

นอกจากภาพยนตร์จะสร้างขึ้นโดยภาพยนตร์เสียงศรีกรุงแล้ว ในเวลาเดียวกันก็มีโรงถ่ายภาพยนตร์อีกแห่งหนึ่งคือ โรงถ่ายภาพยนตร์หัตถินทร์ภาพยนตร์ ได้สร้างภาพยนตร์ขึ้นหลายเรื่องได้กำไรบ้าง ชาติทุนบ้างเรื่องที่มีชื่อเสียงคงได้แก่ ภาพยนตร์เรื่องรบระหว่างรัก เป็นภาพยนตร์เงียบ ประกอบด้วยกว่า 200 ไตเติล ฉายครั้งนั้นที่โรงหนังพัฒนาการ คนดูล้มหลามจนสมเด็จพระยาตำรง ฯ ขอให้ หม่อมอนุศักดิ์ได้นำไปฉายให้ชม ก็ได้รับคำชมว่าดีทุกอย่าง ภาพยนตร์เรื่องนี้เขียนบทและกำกับโดย กาญจนาคพันธ์

สำหรับเพลงที่เกิดขึ้นในสมัยก่อนนั้นก็ยังมีเพลงมากมายเกิดทั้ง 2 โรงถ่ายเป็นเพลงที่ไพเราะ แต่โรงถ่ายผลิตทั้งคารา และ เพลงมากในขณะนั้น คงไม่เกินศรีกรุง เพลงที่ดัง ๆ สมัยนั้น ได้แก่เพลงเลือกทหารไทย เพลงมาร์ชไตรรงค์ ใจที่หายวาบ (มล. ขาบ กุญชร ร้อง) ในภาพยนตร์เรื่องเลือกทหารไทย เพลง ไครบ้านเธอ เธอใกล้หรือไกล พบเธอแล้ว ฉันหาหวานใจ เมื่อเธอจะกลับ ฉันฝันไป (จำรัส สุวคนธ์ร้อง) ในเรื่อง เพลงหวานใจ เพลงบ้านไร่นาเรา แสงทอง กระจ่างกริ่งมา ฟังเสียงกระจ่าง (เรืออากาศ เอกทวี จุลละทรัพย์ แสดงเป็นพระเอก) เป็นภาพยนตร์ของกองทัพอากาศ พอเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 การทำภาพยนตร์เรื่องก็หยุดชงักตั้งแต่นั้นมา

สำหรับภาพยนตร์ในปัจจุบันนี้ฟื้นฟูใหม่อีกครั้ง หลังจากเลิกสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว หลายปีเพราะกว่าจะฟื้นจากสงคราม หนังสือสมัยหลังนี้ได้พัฒนาขึ้นมา สร้างได้ทั้ง 35 มม. 70 มม. เสียงในฟิล์ม และ ซีเนมาสโคป